

Dato: 18. februar 2015
J.nr. 2015-1110-2
Sagsbehandler: vdy

**POLITIOMRÅDET
STABEN**
Ledelsessekretariatet
Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 33 14 88 88
Telefax: 45 15 00 06

E-mail: politi@politi.dk
Web: www.politi.dk

Notits

om

sletning af oplysninger i Det Centrale Dna-profilregister

1. Baggrund

1.1. Indførelse af nye sletteregler i 2010

Den 4. december 2008 afsagde Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol dom i sagen *S. og Marper mod Storbritannien*. Ved dommen fastslog Menneskerettighedsdomstolen, at Storbritannien havde krænket Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om respekt for privatlivet og familielivet. Domstolen lagde herved vægt på, at dna-profiler, celleprøver (spyt- og blodprøver) og fingeraftryk udtaget i forbindelse med mistanke om et strafbart forhold i Storbritannien kunne opbevares uafhængigt af lovovertrædelsens karakter eller alvor og uafhængigt af den sigtedes alder, at opbevaringen var tidsubegrænset, og at der alene var begrænsede muligheder for at få fjernet eller destrueret materialet efter en eventuel frifindelse eller påtaleopgivelse.

På den baggrund og i lyset af Menneskerettighedsdomstolens generelle bemærkninger om adgangen til at opbevare dna-profiler mv. blev der ved lov nr.

405 af 21. april 2010 om ændring af lov om Det Centrale Dna-profilregister (dna-loven) indført regler om, at oplysninger i registrets persondel straks skal slettes, når der er forløbet 10 år fra frifindelse, afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald uden vilkår.

Det gælder dog ikke, hvis den pågældende efterfølgende er blevet eller har været sigtet i en (anden) sag, der berettiger til registrering i dna-registret. I forhold til personer, der er dømt for forhold, der berettiger til registrering, skal oplysninger i dna-registret som udgangspunkt først slettes, når den registrerede person er fyldt 80 år eller senest 2 år efter den pågældendes død.

Det fremgår af forarbejderne til dna-loven fra 2010, at Justitsministeriet som opfølgning på dommen fra Menneskerettighedsdomstolen administrativt vil fastsætte tilsvarende regler for opbevaring af fingeraftryk mv. Sådanne regler er dog endnu ikke trådt i kraft.

1.2. Krav for optagelse i dna-registrets persondel

I forbindelse med dna-profilregistrets oprettelse i 2000 blev det fastsat (§ 2, stk. 2, nr. 1 i lov nr. 434 af 31. maj 2000 om oprettelse af et dna-profilregister), at der alene måtte optages dna-profiler af personer i registrets persondel, hvis personen var eller havde været sigtet for overtrædelse en række nærmere opregnede særligt alvorlige forbrydelsestyper som f.eks. drab, voldtægt, grov vold, røveri og berigelseskriminalitet af særlig grov beskaffenhed mv.

I 2005 blev betingelserne ændret (§ 2 i lov nr. 369 af 24. maj 2005 ændring af lov om oprettelse af et centralt dna-profilregister og retsplejeloven) således, at der herefter i registrets persondel må optages dna-profiler af personer, som er eller har været sigtet for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, eller for en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 2 (besiddelse af børnepornografisk materiale), hvis dna-analysen er udført i den

pågældende sag på grundlag af biologisk materiale udtaget efter reglerne i Side 3
retsplejelovens kapitel 72 (om betingelser mv. for at foretage legemsindgreb).

Baggrunden for denne ændring var et ønske om at udvide mulighederne for at anvende dna-profilregistret som led i efterforskningen af kriminalitet, således at der (i alt væsentlighed) blev parallelitet mellem dna-profilregistret og fingeraftryksregistret både for så vidt angår betingelserne for tilvejebringelse og registrering af dna-profiler og reglerne om sletning fra registret, jf. ovenfor.

2. Rigspolitiets arbejde med at indføre sletteprocedurer

2.1. Forløbet i arbejdet med indførelse af sletteprocedurer

Efter de ovennævnte sletteregler blev indført i dna-loven fra 2010 søgte Rigspolitiet løbende på baggrund af udtræk fra andre af politiets registre manuelt at udfinde samtlige relevante sager om personer, hvori der i henhold til denne lovændring skulle foretages sletning, hvorefter oplysningerne i dna-profilregistret blev slettet.

Dette fremgår tillige af Rigspolitiets bidrag til brug for Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 433 og nr. 469 (Alm. del, samling 2013-2014) fra Folketingets Retsudvalg om bl.a. hvilke praktiske foranstaltninger, der var sat i værk på baggrund af indførelse af slettereglerne for dna-profilregistret i 2010, hvor mange ressourcer der var anvendt til sletning af dna-profiler som følge af lovændringen, samt hvorvidt og hvornår der var sket sletning af registrerede dna-profiler. Rigspolitiet oplyste i samme forbindelse, at der sideløbende hermed var iværksat et arbejde til etablering af en automatiseret slettefunktion for disse oplysninger, men at den på daværende tidspunkt dog endnu ikke var etableret.

I årene 2010 til 2014 blev der som følge af de nye sletteregler på baggrund af de manuelle procedurer slettet dna-profiler vedrørende i alt 49 personer fra registrets persondel. Tallene fordelte sig således:

- 3 personer i 2010
- 19 personer i 2011
- 8 personer i 2012
- 12 personer i 2013
- 7 personer i 2014

Baggrunden for at søge at udvikle en automatiseret løsning var dels, at det i forbindelse med arbejdet med de manuelle udtræk viste sig ikke at være muligt i fuldt tilstrækkeligt omfang og med fornøden sikkerhed at kunne udfinde samtlige relevante sager, hvor der skulle foretages sletning, dels at søge at undgå, at arbejdet med at slette de relevante dna-profiler blev unødigt ressourcetungt. Det bemærkes i den forbindelse, at der i dag er registreret ca. 107.000 dna-profiler i dna-profilregistrets persondel.

Rigspolitiet etablerede således i 2013 et egentligt projekt, som havde til formål på baggrund af valide slettelister at udvikle en automatiseret løsning for sletning af oplysninger i dna-profilregister.

Arbejdet i dette projekt har imidlertid også vist sig at indebære en række problemstillinger af både juridisk og teknisk karakter, som bevirker, at det indtil videre fortsat ikke har været muligt i en automatiseret proces at generere fuldt ud valide slettelister på baggrund af hvilke, der med fornøden sikkerhed kan siges at ske sletning af samtlige relevante dna-profiler i henhold til lovændringen fra 2010.

Rigspolitiet har dog ved en konkret søgning i 2014 baseret på den automatiserede søgemekanisme, det indtil videre har været muligt at etablere, genereret en sletteliste indeholdende 198 personer, hvis dna-profiler herefter er blevet slettet fra dna-registret. Sletning af disse dna-profiler er dog også sket på baggrund af de

øvrige sletteregler (fyldt 80 år, senest 2 år efter død samt grundløs sigtelse) og altså ikke alene som følge af, at der var forløbet 10 år fra frifindelse, afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald uden vilkår.

2.2. Problemstillinger i arbejdet med at indføre automatiserede sletteprocedurer

I forhold til de konkrete problemstillinger relateret til arbejdet med at udvikle en automatiseret sletteløsning kan det oplyses, at dna-profilregistret ikke indeholder oplysninger om domme og afgørelser, hvorfor en undersøgelse af, om oplysninger om en registreret person skal slettes i dna-profilregistret i henhold til de ovennævnte sletteregler, må ske på baggrund af et dataudtræk fra dette register, der herefter sammenkøres med data/oplysninger fra Det Centrale Kriminalregister (KR) og/eller politiets sagsstyringssystem (POLSAS).

2.2.1. Strafferammekriterium

Der har særligt vist sig at være problemer i forhold til at kunne udfinde de relevante domme og afgørelser fra KR og POLSAS.

Det har f.eks. ikke indtil videre været muligt at udvikle en automatiseret søgemekanisme, der kan tage højde for, at strafferammekriteriet på 1 år og 6 måneder eller derover er opfyldt i forhold til de domme og afgørelser, der fremsøges, og det vurderes p.t. for tvivlsomt, om der kan udvikles et validt system, hvor der ved automatiserede søgninger kan tages højde herfor. Det skyldes, at de forskellige forbrydelsestyper bliver registreret under forskellige gerningskoder, og at disse gerningskoder ikke nødvendigvis kan afgrænses ud fra, om lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover.

Denne problemstilling er relevant bl.a. i følgende tilfælde: Hvis en person i 2004 sigtes i en sag, der kan begrunde registrering i dna-profilregistret, får optaget dna-

profil og efterfølgende bliver registreret i dna-profilregistret, og der senere sker påtaleopgivelse, skal oplysningerne slettes i 2014. Såfremt den pågældende i 2012 bliver sigtet i en ny sag, der kan begrunde registrering i dna-profilregistret, og denne bliver dømt for forholdet, administreres reglerne således, at dna-profilen i registret fra 2004 videreføres, og den pågældende skal først slettes, når denne er fyldt 80 år eller senest 2 år efter vedkommendes død. Hvis der derimod sker påtaleopgivelse tillige for sigtelse fra 2012, skal der finde sletning sted i 2022.

Baggrunden for denne måde at administrere reglerne på er navnlig, at en dna-profil ikke ændres i løbet af en persons liv, hvorfor der efter de gældende retningslinjer ikke optages biologisk materiale fra personer, som allerede er registreret i dna-profilregistret.

Når det besluttes, at en dna-profil ikke skal slettes fra registret som følge af, at vedkommende efter den sigtelse, der dannede grundlag for registreringen i dna-profilregistret, på ny er blevet sigtet og eventuelt dømt, vil det således alene bero på en vurdering af, om vedkommende er blevet sigtet eller dømt mv. for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover. Oplysninger om efterfølgende sigtelser, domme samt afgørelser om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald uden vilkår mv. fremkommer på baggrund af de automatiserede søgninger i KR og POLSAS, hvor det altså som anført indtil videre ikke i alle tilfælde er muligt at tage højde for, om det pågældende strafferammekriterium er opfyldt.

2.2.2. KR sletteregler

Derudover indeholder slettereglerne for KR klare begrænsninger for muligheder for i en længere periode bagud i tiden at kunne fremsøge relevante afgørelser.

Slettereglerne for Kriminalregistrets efterforskningsdel, hvor oplysningerne bevares længst, fremgår af bilag 4 til bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om

behandling af personoplysninger i Det Centrale Personregister. Det fremgår heraf, at registreringerne i KR er undergivet automatiske sletteregler, og at slettereglerne afhænger af de registrerede bestemmelser, afgørelsestyperne og den registrerede persons alder.

Side 7

Sletterutinerne gennemføres som månedlige kørsler, og oplysningerne slettes således efter udløbet af den måned, hvor slettefristen blev overskredet. Dog gennemføres sletning af fældende domme som udgangspunkt kun én gang årligt.

I KR registreres afgørelser som udgangspunkt alene i 10 år. Visse afgørelser registreres dog i henholdsvis 20 år (f.eks. domme med en frihedsstraf i mindst 1 år) og 80 år (grove overtrædelser af straffeloven, f.eks. grove sædelighedsforbrydelser, grov vold, røveri og drab). Frifindende domme, tiltalefrafald uden vilkår og påtaleopgivelser slettes typisk efter 10 år. Frifindende domme og påtaleopgivelse efter andre bestemmelser i retsplejeloven end § 721, stk. 1, nr. 1 (grundløse sigtelser) slettes dog, når der er forløbet 5 år efter afgørelsen, i tilfælde hvor overtrædelser angår særlovgivningen, bortset fra lov om euforiserende stoffer og våbenloven.

Disse sletteregler betyder, at det i meget begrænset omfang vil være muligt at fremsøge relevante afgørelser i KR for en længere periode end 10 år tilbage. Hvis en person f.eks. blev dømt for et forhold i 2001 og i den forbindelse har fået optaget sin dna-profil i dna-profilregistret, skal oplysninger i dna-registret som udgangspunkt først slettes, når den registrerede person er fyldt 80 år eller senest 2 år efter den pågældendes død. Hvis forholdet er undergivet en slettefrist i KR på 10 år, vil afgørelsen efter udløbet af denne periode blive slettet fra KR. Hvis personen bliver sigtet og frifundet for et nyt forhold i 2012 – dvs. mere end 10 år efter den førnævnte dom – og der i den forbindelse berettiget optages vedkommendes dna-profil i dna-profilregistret, vil denne dna-profil som udgangspunkt skulle slettes i 2022. På det tidspunkt vil det ikke længere være

muligt på baggrund af oplysninger i KR at se, at vedkommende – som følge af dommen fra 2001 – imidlertid fortsat må være registreret i dna-profilregistret.

Side 8

Problemstillingen om de begrænsede muligheder for at fremsøge ældre domme og afgørelser er allerede nu aktuelle i forhold til domme og afgørelser, der er afsagt eller truffet i perioden fra 2000 (hvor registret blev oprettet) og frem til 2005 (som i forhold til i dag ligger mere end 10 år tilbage i tiden), og som er undergivet en slettefrist i KR på 10 år. Problemstillingen vil dog blive større efterhånden som tiden går, og den gør sig i øvrigt også gældende i forhold til afgørelse af eventuelle konkrete klagersager vedrørende registreringer i dna-profilregistret.

2.2.3. Øvrige udfordringer

Endelig kan det nævnes, at der i projektet i øvrigt også har vist sig at være nogle problemer med validiteten og kvaliteten af de anvendte data.

2.3. Status og det videre arbejde med indførelse af sletteprocedurer

Samlet set har det således vist sig, at de relevante systemer og registre er indrettet på en sådan måde, at det er forbundet med betydelige vanskeligheder at tilvejebringe forudsætningerne for en valid, automatiseret slettefunktion til brug for sletning af oplysninger i henhold til lovændringen i 2010.

Rigspolitiet kan derfor på nuværende tidspunkt heller ikke udelukke, at der fortsat findes dna-profiler i registret, som burde være slettet i henhold til disse regler.

Det er dog Rigspolitiets vurdering, at der i givet fald er tale om et mindre antal.

Denne vurdering er baseret på følgende forhold:

- Der er, som det fremgår ovenfor, allerede løbende i henhold til iværksatte procedurer slettet en række dna-profiler fra registret, herunder som følge af de sletteregler der blev indført i dna-loven fra 2010.
- Problemstillingen med at få slettet oplysninger fra dna-profilregistret i henhold til slettereglerne fra 2010 er indtil videre alene relevant i forhold personer, der er blevet frifundet eller har fået en afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald uden vilkår i perioden fra 2000, hvor registret blev oprettet, og frem til 2005, idet det alene er i forhold til disse domme og afgørelser, at der kan være forløbet 10 år, og som derfor kan indebære, at der skal slettes oplysninger fra registret.

Det er dog under alle omstændigheder uacceptabelt for Rigspolitiet, hvis der fortsat er registreret dna-profiler i dna-profilregistret, som burde være slettet.

Rigspolitiet har derfor på baggrund af en søgning i dna-profilregistret fået fastlagt, at der p.t. er registreret knapt 3.600 personer, som er blevet optaget i registret i perioden 2000 til 2005. Ud af disse personer er det skønsmæssigt et mindre antal, der kan have en sag, der er afgjort med en frifindelse, en påtaleopgivelse eller et tiltalefrafald uden vilkår.

Rigspolitiet har igangsat en manuel gennemgang af disse registreringer med henblik på at udfinde eventuelle personer, som burde være slettet på baggrund af de sletteregler, der blev indført i dna-loven i 2010. Rigspolitiet har sideløbende hermed igangsat et arbejde med at søge at kvalificere tallene yderligere med henblik på om muligt at kunne reducere antallet af registreringer, der vil være behov for at gennemgå manuelt.

Rigspolitiet vil derudover fortsætte arbejdet med at søge at få etableret en valid automatiseret løsning for sletning af oplysninger i dna-profilregistret.

Rigspolitiet vil indtil der foreligger en afklaring heraf løbende sikre, at der sker sletning i fornødent omgang – om nødvendigt ved at fortsætte den manuelle gennemgang af de relevante registreringer indtil en automatisk slettefunktion er etableret.

